

Poštovane kolegice i kolege, dragi naši umirovljenici, poštovani partneri, dragi prijatelji

Osobito mi je zadovoljstvo podijeliti s vama svečanost obilježavanja Svjetskog dana voda i Svjetskog meteorološkog dana - ove godine iz tehničkih razloga malo ranije nego prethodnih. Svjetski dan voda pada u nedjelju, a na sam Svjetski meteorološki dan u Dubrovniku počinje Tehnička konferencija, zatim i redovna sjednica Komisije za osnovne sustave Svjetske meteorološke organizacije. Eto, malo smo se prilagodili važnim događanjima u Dubrovniku za koje pored našeg Zavoda brine i Hrvatska Vlada.

Ovom prigodom podsjetio bih da je obilježavanje Svjetskog dana voda, 22. ožujka, utvrdila Generalna skupština Ujedinjenih naroda 1993. godine. O tome će danu pod nazivom "Dijelimo vodu - dijelimo prilike" posebno govoriti magistrica Ksenija Cesarec.

Svjetski meteorološki dan, 23. ožujka, obilježava se kao spomen na dan kada je 1950. godine stupila na snagu Konvencija temeljem koje je Svjetska meteorološka organizacija postala specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda. Time je prije 59 godina - Svjetska meteorološka organizacija zamijenila dotadašnju Međunarodnu meteorološku organizaciju čiji korijeni sežu u daleku 1873. godinu. Svake godine ovaj se dan, baš kao i dan voda, već tradicionalno obilježava u znaku teme koja je od interesa za cijelo čovječanstvo - dakako iz područja meteorologije i njoj srodnih područja.

Ovogodišnja tema je "Vrijeme, klima i zrak koji dišemo". Ona je posebno prigodna u vrijeme kada se diljem svijeta nastoje ostvariti milenijski razvojni ciljevi UN-a, vezani uz zdravlje, hranu, osiguranje vode, smanjenje siromaštva i učinkovitije sprečavanje i ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda koje se u 90 posto slučajeva odnose na vrijeme, klimu i vodu.

Porast broja stanovnika, povećana potrošnja energije i industrijski razvoj te onečišćenje zraka zamjetno su u posljednjih nekoliko desetljeća rezultirali negativnim posljedicama po zdravlje ljudi. Tako su, primjerice: astma, srčane bolesti i rak pluća u neposrednoj vezi sa smanjenjem kvalitete zraka koji dišemo. Pored toga, onečišćenje zraka negativno je utjecalo na globalnu ekonomiju, eko-sustave, sigurnost izvora vode i hrane, a tako i na održivi razvoj.

Meteorolozi, uključujući i klimatologe, i kemičari koji se bave atmosferom, neprestano pridonose razumijevanju i ublažavanju negativnih posljedica onečišćenja na vrijeme, klimu i zrak. Posebno su vrijedne informacije o rasprostranjenosti, koncentraciji i strujanju plinova i čestica u atmosferi. Takve informacije nikad prije nisu bile potrebnije nego danas. Svjetska zdravstvena organizacija upozorava na to da onečišćenje zraka u prosjeku prerano odnosi dva milijuna života, a životni vijek skraćuje za 8 mjeseci. Tome valja dodati i zamjetno smanjenje kvalitete življenja.

Ovim je izazovima Svjetska meteorološka organizacija odgovorila nizom programa koji skrbe o kvaliteti zraka, a provode ih nacionalne meteorološke i hidrološke službe. U mnogim zemljama pokrenuti su projekti koji poboljšavaju prognoze onečišćenja zraka i sprečavanju učinka tog onečišćenja.

U tom cilju i Hrvatska uspostavlja sustav praćenja i upravljanja kakvoćom zraka u okviru Twinning Projekt Phare 2006 kroz partnerstvo Zavoda i Ministarstva okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te aktivno sudjelovanje Finske nacionalne meteorološke službe. Pred nama je vrlo zahtjevan posao preuzimanja vrhunske opreme za mjerenje i analiziranje kvalitete zraka, uspostava operativnog mjerenja u okviru državne mreže praćenja prekograničnog onečišćenja zraka i analiza tog mjerenja u sklopu posve novog kemijskog laboratorija. Vjerujemo, da ćemo u tome uspjeti i time dati poseban prilog zaštiti ljudskog zdravlja i okoliša.

Hvala